

- 7) XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,
- Denizlerde 24 yıl süren bir mücadeleden sonra Girit ele geçirilmiştir.
 - Osmanlı padişahı Avusturya kralıyla eşit konuma gelmiştir.
 - Papanın çabaları sonucunda Osmanlı Devleti'ne karşı Kutsal İttifak kurulmuştur.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili olarak;

- I. Denizlerde büyük başarılar elde etmiştir.
- II. Yükselme Devri'ni yaşamaktadır.
- III. Hıristiyan dünyası ile mücadeleye devam etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 8) Osmanlı-Avusturya savaşlarında Avusturyalılar hafif ateşli silahlar kullandığı için Osmanlı ordusu oldukça zorlanmıştır.

Bu durumun, Osmanlı Devleti'nin duraklama nedenlerinden hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Devletin çok uluslu yapıya sahip olmasıyla
B) Avrupa uluslarının bilim ve teknikte ileride olmasıyla
C) Tımarların adaletsiz dağıtılmasıyla
D) Yeni ticaret yollarının bulunmasıyla
E) Gümrük gelirlerinin azalmasıyla

- 9) Duraklama Dönemi'nde;

- I. Osmanlı Devleti'nin batıda ilk kez büyük toprak kaybına uğraması,
- II. Avrupa'nın saldırı durumuna karşı, Osmanlı Devleti'nin savunmaya geçmesi,
- III. Karadeniz'de Türk egemenliğinin sona ermesi

durumlarından hangilerinin, Karlofça Antlaşması'nın sonuçları arasında yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 10) Osmanlı Devleti'nin II. Viyana kuşatmasında aldığı yenilgiden sonra, Avrupa'da papanın kışkırtmasıyla "Kutsal İttifak" adıyla haçlı saldırıları yeniden başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Kutsal İttifak'ta yer alan devletlerden biri değildir?

- A) Rusya B) Lehistan C) Venedik
D) Avusturya E) İngiltere

- 11) 1739 Belgrat Antlaşmaları'nda Fransa'nın arabuluculuk yapması ve Osmanlı Devleti lehine çaba harcaması, Fransa'nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkisini arttırdı.

Aşağıdakilerden hangisi, bunun sonucunda ortaya çıkan bir gelişmedir?

- A) Kapitülasyonların genişletilmesi ve sürekli hale getirilmesi
B) Milliyetçilik akımının ortaya çıkması
C) Osmanlıların Fransa'ya ihracatının artması
D) Rusya'nın sıcak denizlere inme politikasını başlatması
E) Fransa'nın Mısır'ı işgal girişiminde bulunması

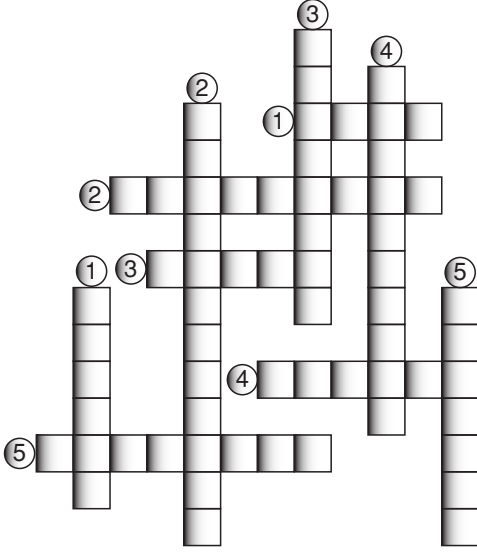
- 12) Osmanlı İmparatorluğu XVIII. yüzyılda batının askeri alanda üstünlüğünü kabul etmiş, onların gücüne erişmek için ıslahat hareketlerine girişmiştir.

Osmanlılar aşağıdaki antlaşmaların hangisinden sonra, Batı'nın kendisinden üstün olduğunu kabul etmiştir?

- A) Belgrat B) Prut C) Yaş
D) Pasarofça E) Küçük Kaynarca

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Fransa'da Kalvenistlere inanç özgürlüğü sağlayan ferman
- 2) İnanç ve bilgiyi, özellikle Aristo'nun bilimsel sistemini kiliseyle uyumlu bir biçimde birleştirmeye çalışan Ortaçağ felsefesi
- 3) Coğrafi Keşifler sonunda Avrupa'nın zenginleşmesiyle oluşan, sanat ve bilime değer veren sınıf
- 4) XVI. yüzyılda Avrupa'da yaşanan dinsel eylemler ve Hristiyanlık dinindeki düzenlemeler
- 5) Dünyanın yuvarlak olduğunu ispatlayan kişi

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Rönesans ve Reformun başlamasında etkili olan teknik buluş
- 2) Reform hareketleri sonunda Almanya'da ortaya çıkan mezhep
- 3) XVI. yüzyılda Avrupa'da bilim, edebiyat ve sanat gibi alanlarda yaşanan gelişmeler
- 4) Ortaçağda Hristiyan dünyasında farklı inanç taşıyanları cezalandırmak amacıyla kurulan mahkeme
- 5) Reform hareketlerinin başladığı ülke

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Yeniçağ Avrupası'nda yaşanan gelişmeler ile onlara ait bazı özellikler verilmiştir. Özelliklerin başındaki harfi, ait olduğu gelişmenin bulunduğu kutunun içine yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız. (Not: Bir özellik birden çok gelişmeye ait olabilir.)

Coğrafi Keşifler	Rönesans
Reform	Bilim Rönesansı

- A) Avrupa'da mezhep savaşlarına yol açmıştır.
- B) Skolastik düşünce yıkılarak yerini deney ve gözleme dayalı pozitif düşünceye bırakmıştır.
- C) Papaların ve din adamlarının saygınlığı azalmıştır.
- D) Sömürge imparatorlukları kurulmuştur.
- E) Merkantilizm politikası ortaya çıkmıştır.
- F) Ticaret yolları yön değiştirmiştir.
- G) Rönesans ve Reform'un getirdiği özgür düşünce sonucunda gerçekleşmiştir.
- H) Ticaretle uğraşan burjuva sınıfı zenginleşmiştir.
- I) Avrupa'da resim, heykel, edebiyat ve mimari en üst düzeyde gelişme göstermiştir.
- J) Eğitim ve öğretim kilisenin elinden alınarak laik eğitim sistemi kurulmuştur.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

1) Teknolojik gelişmelerin Coğrafi Keşiflere etkileri nelerdir? Belirtiniz.

2) Coğrafi Keşiflerin Avrupa'ya siyasi, dini, ekonomik, sosyal ve kültürel etkisini değerlendiriniz.

3) Merkantilizm nedir? Açıklayınız.

4) Matbaanın Rönesans'ın yayılma sürecine etkileri neler olmuştur? Açıklayınız.

5) Yeniçağ Avrupası'nda meydana gelen gelişmelerin, Osmanlı devlet ve toplum hayatına etkilerini değerlendiriniz.

6) Rönesans hareketlerinin sonuçlarını yazınız.

7) Engizisyon nedir? Açıklayınız.

8) Reform hareketlerinin sonuçlarını yazınız.

9) Otuz Yıl Savaşları'nın Avrupa tarihindeki önemini açıklayınız.

10) Reform'un Osmanlı Devleti'ne etkilerini değerlendiriniz.

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) I. Ahmet döneminde sistemi getirilerek, ailenin yaşça en büyük ve en akıllısının tahta geçmesi uygulaması başlatılmıştır.
- 2) Osmanlı Devleti'nde sancağa çıkma geleneğinin kaldırılması bozulmasındaki temel etken olmuştur.
- 3) Beşik ulemalığı sisteminin oluşması örgütünün bozulmasına neden olmuştur.
- 4) Celali isyanlarının temel nedeni sisteminin yaygınlaşmasıdır.
- 5) Dirik sisteminin bozulması devlete, ve alanlarda büyük zarar vermiştir.
- 6) Avarız vergisinin sürekli hale getirilmesi isyanlarına neden olmuştur.
- 7) sistemi, iltizamın ömür boyu aynı kişiye bırakılmasıdır.
- 8) Gerileme dönemi ıslahatları daha çok alanında gerçekleşmiştir.
- 9) III. Selim zamanında batı tarzı Ordusu kurulmuştur.
- 10) İstanbul İsyanları tarafından çıkartılmıştır.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşılarındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlışa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) Sancaklarda hizmet görerek tahta çıkan son Osmanlı şehzadesi I. Ahmet'tir.
- 2) I. Ahmet yürürlükteki saltanat yasasını değiştirmiştir.
- 3) Kafes usulünün getirilmesi, merkezi otoritenin güçlenmesine neden olmuştur.
- 4) İltizam, bir bölgenin vergi gelirlerini toplama hakkının peşin para karşılığı özel kişilere bırakılmasıdır.
- 5) Celali İsyanlarına, suhte denilen medrese öğrencileri de katılmıştır.
- 6) Coğrafi Keşifler, Osmanlı ekonomisinin canlanmasına yol açmıştır.
- 7) Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi, Osmanlı ekonomik yaşamını canlandırmıştır.
- 8) Vaka-i Vakvakiye, IV. Mehmet Dönemi'nde çıkan bir İstanbul ayaklanmasıdır.
- 9) Duraklama Dönemi ıslahatları baskı ve şiddet içerikli olup kurumsal bir nitelik kazanamamıştır.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

- 1) Ekber ve erşet sisteminin Osmanlı yönetim sistemine etkileri neler olabilir? Açıklayınız.

- 2) İstanbul isyanlarının nedenlerini belirtiniz.

- 3) Vaka-i Vakvakiye (Çınar Vakası) nedir? Açıklayınız.

- 4) Celali İsyânlarının nedenlerini belirtiniz.

- 5) Osmanlı Devleti'nin gerileme devri ıslahatlarını, duraklama devri ıslahatlarından ayıran yönünü belirtiniz.

- 6) Osmanlı Devleti'ni XVIII. yüzyılda askeri alanda ıslahatlar yapmaya yönelten etkenler nelerdir? Açıklayınız.

- 7) Lale Devri yeniliklerini yazınız.

- 8) Nizam-ı Cedit nedir? Bu dönemde yapılan ıslahatları belirtiniz.

- 9) Osmanlı Devleti'nin XVII. ve XVIII. yüzyıl politikalarını belirterek bu devirlerin genel özelliklerini açıklayınız.

- 10) Ekber ve erşet, suhte, kafes usulü, iltizam, malikane ve avarız kavramlarını açıklayınız.

- 1) Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethi ile Karadeniz ile Akdeniz arasındaki su yolları Osmanlıların eline geçmiştir. Özellikle Kuzey ve Doğu Avrupa'dan gelen ticaret yolu, bütünüyle Osmanlıların denetimine girmiştir.

Bu gelişmeler XV. ve XVI. yüzyılda Avrupalıları, aşağıdakilerden hangisine yöneltmiştir?

- A) Açık denizlere açılarak yeni ticaret yolları bulmaya
B) Monarşik yönetimleri güçlendirmeye
C) Pozitif bilimleri üretime uygulamaya
D) Ucuz emek arayışına
E) Misyonerlik faaliyetlerini sona erdirmeye

- 2) XVII. yüzyıl Avrupası'nda Reform Hareketleri Katolik Kilisesi üzerinde etkisini göstermiş ve eğitim - öğretim kilisenin elinden alınmıştır.

Bu durumun;

- I. laik eğitimin başlaması
II. Avrupa'da bilimsel gelişmenin durması
III. skolastik felsefenin güçlenmesi

gelişmelerinden hangilerine etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 3) XVI. yüzyılda Almanya'da başlayan Reform Hareketleri kısa sürede Avrupa'nın diğer ülkelerine yayılmış ve uzun bir süre Hıristiyanlar arasında din savaşları yaşanmıştır. Avrupa'da bu olaylar yaşanırken halkın önemli bir kesimi Hıristiyan olan Osmanlı İmparatorluğu'nda bu tür olaylar yaşanmamıştır.

Bu durumun temel nedeninin, aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) İmparatorluk sisteminin uygulanması
B) Dinsel kavgaların daha çok Katolikler arasında olması
C) Osmanlı Devleti'nin olaylara uzak olması
D) Devlet içindeki Hıristiyanlara dini serbestlik tanınması
E) Katoliklere karşı Ortodoksların desteklenmesi

- 4) **Avrupa'da;**

- I. Haçlı Seferleri ile başlayan doğu-batı ilişkilerinin artması
II. Avrupalıların Antik kültürü tanımaları
III. Matbaanın geliştirilmesiyle yeni buluş ve düşüncelerin daha kolay yayılması

gelişmelerinden hangilerinin Rönesans'ın oluşumuna zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

- 5) – Halkın dinsel inançlarının sömürülmesi
– Din adamlarının lüks bir yaşam sürmeye başlaması
– Rönesans'ın özgür düşünceyi getirmesi

Bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Reform Hareketleri
B) Haçlı Seferleri
C) Bilim Rönesansı
D) Coğrafya Keşifleri
E) Endüstri Devrimi

- 6) **Coğrafi Keşiflerin sonuçları ile ilgili olarak, aşağıdakilerin hangisinde I. de verilenin II. ye ortam hazırladığı savunulamaz?**

	I.	II.
A)	Ticaret yollarının yön değiştirmesi	Akdeniz limanlarının öneminin azalması
B)	Dünyanın yuvarlak olduğunun anlaşılması	Kiliseye olan güven ve inancın azalması
C)	Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş getirilmesi	Osmanlı parasının değer kazanması
D)	Burjuva sınıfının zenginleşmesi	Rönesans hareketlerinin başlaması
E)	Portekizlilerin Hint ticaret yollarını denetim altına almaları	Osmanlıların Hint Seferleri'ni düzenlemesi

7) Coğrafi Keşiflerin;

- I. İpek ve Baharat Yollarının yön değiştirmesi
 - II. Osmanlı Devleti'nin Don-Volga ve Süveyş Kanalı Projelerini hazırlaması
 - III. Osmanlı Devleti'nin ekonomik zarara uğraması
- gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu ileri sürülebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II ve III E) I ve II

8) Aşağıdakilerden hangisi, Yeniçağ Avrupası'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Merkezi krallıkların güçlenmesi
B) Milliyetçilik akımı ve liberalizmin güç kazanması
C) Laik eğitimin başlaması
D) Ticaretin canlanması
E) Özgür düşünce ortamının doğması

9) Aşağıdakilerden hangisi, XVII. yüzyıldan itibaren Osmanlı İmparatorluğu'nda artan iç isyanların nedenlerinden biri olamaz?

- A) Merkezi otoritenin zayıflaması
B) Dirlik sisteminin bozulması
C) Fatih'in getirdiği saltanat yasasının uygulanması
D) Toplumda adaletsizliğin yaygınlaşması
E) Halktan gücünün üzerinde vergi alınması

10) Duraklama döneminde Anadolu, İstanbul ve bağlı beylikler ile hükümet statüsündeki eyaletlerde ayaklanmalar çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ayaklanmaların ortak nedenidir?

- A) Merkezi otoritenin zayıflaması
B) Ekonomik durumun bozulması
C) Cülus bahşişinin ödenmemesi
D) Bağımsız devlet kurulmaya çalışılması
E) Vergilerin artırılması

11) XVIII. yüzyıldan sonra Osmanlı Devleti Avrupa kurumlarını örnek almaya başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma kanıt gösterilemez?

- A) Pozitif bilimlerin okutulduğu eğitim kurumlarının açılması
B) Avrupa'ya elçilerin gönderilmesi
C) Devlet matbaasının kurulması
D) Topçu ocaklarının yenilenmesi
E) Medrese sayısının artırılması

12) Osmanlı Devleti'nin Gerileme Dönemi'nde, Kara ve Deniz Mühendishaneleri açılmış; Sürat Topçuları Ocağı kurulmuştur.

Bu gelişmelere dayanarak, Osmanlı Devleti'nin Batı'dan öncelikle aşağıdaki alanlardan hangisinde geri kaldığı savunulabilir?

- A) Diplomasi B) Askeri
C) Ekonomi D) Toplumsal
E) Güzel sanatlar

13) Aşağıdakilerden hangisi, Nizam-ı Cedit dönemi yenilikleri arasında yer almaz?

- A) Avrupa başkentlerinde daimi elçiliklerin kurulması
B) İrad-ı Cedit hazinesinin oluşturulması
C) Askeri okullarda Fransızca dersinin okutulmaya başlanması
D) Divan örgütünün kaldırılması
E) Yerli malı kullanımının özendirilmesi

14) Osmanlı Devleti'nde,

- I. Vaka-i Vakvakiye,
- II. Edirne Vakası,
- III. Patrona Halil İsyanı

gelişmelerinden hangileri, padişah değişikliği ile sonuçlanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 1) Ortaçağ boyunca kilisenin baskısı altında bilim, teknik ve sanatta fazla gelişme gösteremeyen Avrupa, Yeniçağ'ın başlarından itibaren büyük bir değişim yaşamıştır. **Aşağıdakilerden hangisinin bu farklılaşmaya neden olduğu savunulamaz?**

- A) Skolastik düşüncenin yıkılmasının
B) Kilisenin eğitim üzerindeki hakimiyetinin sona ermesinin
C) Antik kültürün canlanmasının
D) Matbaanın ve kağıdın kullanılmasının yaygınlaşmasının
E) Demokratik yönetim anlayışının yerleşmiş olmasının

- 2) Reform Hareketleri öncesinde Roma Germen İmparatoru Şarlken, Avrupa'nın bütün kuvvetlerini Osmanlı Devleti'nin üzerine göndermeyi düşünmüş; ancak Refom Harekeleri sonucunda Avrupa'da yeni mezheplerin ortaya çıkması üzerine bu düşüncesini gerçekleştirememiştir.

Bu bilgilere göre Reform Hareketleri;

- I. Türklerin Avrupa'daki ilerleyişinin kolaylaşması
II. Avrupa Hıristiyan birliğinin bozulması
III. Sömürgecilik hareketlerinin önemini yitirmesi

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırlamıştır?

- A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 3) Reform Hareketleri sırasında görülen;
I. Endüljans satışının protesto edilmesi,
II. Katolik Kilisesi'nin mallarının bir kısmının yağmalanması,
III. Skolastik düşüncenin önemini yitirmesi
gelişmelerinden hangilerinin kilisenin ekonomik gücünü yitirmesinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 4) Papanın Coğrafya Keşifleri'nin yapılmasını desteklemesinde, aşağıdaki düşüncelerden hangisinin **daha etkili olduğu ileri sürülebilir?**

- A) Doğu ülkelerinin zenginliğini ele geçirmek
B) Merkeziyetçi yönetimleri güçlendirmek
C) Hıristiyanlığı geniş alanlara yaymak
D) Değerli maden elde etmek
E) Mezhep savaşlarını sona erdirmek

- 5) Yeniçağ başlarında Ümit Burnu'nun Portekizlilerce keşfi Atlas Okyanusu'nun önem kazanmasına, Amerika Kıtası'nın keşfi ise Avrupalıların ticari hedeflerini buraya yöneltmelerine yol açmış, böylece Akdeniz ticareti önemini yitirmiştir.

Bu gelişmelerin, aşağıdaki devletlerden hangisinin stratejik açıdan öneminin azalmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti
B) Portekiz
C) Fransa
D) İngiltere
E) İspanya

- 6) Aşağıdakilerden hangisinin Ortaçağ boyunca Avrupa'nın siyasi yapısını oluşturan feodalitenin yıkılmasında etkili olduğu **söylenemez?**

- A) İstanbul'un Türkler tarafından fethedilmesinin
B) Haçlı Seferleri sonucunda kralların, toprakları ele geçirmeye başlamasının
C) Barutun ateşli silahlarda kullanılmasının
D) Kale ve surların yıkılmasının
E) Sanayi Devrimi'nin yaşanmasının

7) Avrupa'da Rönesans hareketleri doğrudan hangi alandaki gelişmeyi önleyici engelleri ortadan kaldırmaya yönelmiştir?

- A) Siyasal
B) Bilim ve sanat
C) Ekonomik
D) Toplumsal
E) Din

8) Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda görülen İstanbul isyanları daha çok askeri nedenlere dayalı başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu durumun nedenleri arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Maaşların zamanında ödenememesi
B) Akçe ayarının düşürülmesi
C) Hukuk sisteminin değişmesi
D) Merkezi otoritenin zayıflaması
E) Devşirme sisteminin terk edilmesi

9) Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'nde Celali isyanlarının çıkmasında,

- I. tımar sisteminin bozulması
II. tarımsal üretimin artması,
III. devletin eski gücünü kaybetmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

10) XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yapılan ıslahatlarla;

- I. Merkezi otoriteyi güçlendirme
II. Eski düzen ve ihtişamı geri getirme
III. Saltanat anlayışını değiştirme

amaçlarından hangilerine ulaşılmak istenmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

11) XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde gerçekleştirilen aşağıdaki olaylardan hangisi, Batı'nın üstünlüğünün kabul edildiğinin göstergesi olamaz?

- A) Fransız asıllı Humbaracı Ahmet Paşa'nın ordu hizmetine alınması
B) III. Selim döneminde batı tarzı eğitim yapan Nizam-ı Cedid Ocağı'nın kurulması
C) Avrupa başkentlerine elçiler gönderilmeye başlanması
D) Mimaride barok ve rokoko tarzının ön plana çıkması
E) Karlofça ve İstanbul Antlaşması'yla kaybedilen yerlerin geri alınmak istenmesi

12) Aşağıdakilerden hangisi, Lale Dönemi'ne son veren Patrona Halil İsyanı'nın nedenlerinden biri değildir?

- A) Yeniliklerin yetersiz görülmesi
B) Yaşanılan zevk ve eğlencenin, tutucu ve fakir halkın tepkilerine neden olması
C) Damat İbrahim Paşa'nın akraba ve yakınlarını kayırması
D) Yenilik hareketlerine karşı olanların, savaş halinde olunan İran tarafından kışkırtılması
E) Artan harcamaların, yeni vergilere neden olması

13) XVIII. yüzyılda yapılan aşağıdaki ıslahat ve padişah eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

<u>Padişah</u>	<u>Islahat</u>
A) III. Mustafa	Deniz Mühendishanesi
B) I. Abdülhamit	Cülus bahşişinin kaldırılması
C) III. Selim	Batılı anlamda ilk düzenli ordu
D) II. Ahmet	Matbaanın yeniden düzenlenmesi
E) I. Mahmut	Orduda bölük, tabur ve alay teşkilatlarının kurulması

- 1) Yeniçağ'da Batı Avrupa'da toplumsal, ekonomik, düşünce ve yönetim alanlarında değişme ve gelişmeler görülmüştür.

Buna göre;

- I. Dünya görüşünün değiştiği
- II. Feodal sistemin güç kazandığı
- III. Şehir devletlerinin ortaya çıktığı

gelişmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 2) Coğrafi Keşifler'den sonra farklı toplumlar arasında kültürel etkileşim artmıştır.

Bu yargıyı;

- I. İspanyolca'nın Amerika kıtasında yaygın olarak konuşulması
- II. Hıristiyanlığın geniş alanlara yayılması
- III. Keşfedilen yerlerde bol miktarda altın ve gümüşün bulunması

gelişmelerinden hangileri doğrulamaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 3) Reform Hareketleri'nden sonra Avrupa'da yeni mezhepler ortaya çıkmış, Katolik Kilisesi'ne olan bağlılık azalmış, eğitim kilisenin denetiminden çıkmıştır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamıştır?

- A) Geleneksel yapının korunmasına
- B) Eğitimin laikleşmesine
- C) Mezhep savaşlarının sona ermesine
- D) Egemenlik anlayışının değişmesine
- E) Derebeyliklerin yıkılmasına

- 4) Matbaanın Avrupalılar tarafından öğrenilmesi insanların bol ve ucuz kitap almalarına, özellikle ulusal dillere çevrilmiş olan kutsal kitaplarını okumalarına yardım etti.

Bu durumun, yeniçağda Avrupa'da öncelikle aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Laik eğitim sisteminin
B) Endüstri Devrimi'nin
C) Bilim Rönesansı'nın
D) Coğrafya keşiflerinin
E) Rönesans ve Reform hareketlerinin

- 5) **Coğrafi Keşiflerin;**

- I. sömürge imparatorluklarının kurulması
- II. Hint Deniz Yolu'nun bulunması
- III. Köle ticaretinin yapılması

sonuçlarından hangilerinin, Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 6) **Yeniçağ Avrupası'na ait;**

- I. Coğrafi Keşifler
- II. Rönesans Hareketleri
- III. Reform Hareketleri

gelişmelerinden hangileri Aydınlanma çağını etkilemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

- 7) Osmanlı Devleti'nde, duraklama döneminde birçok alanda olduğu gibi tımar sisteminde de bozulmalar görülmüştür.

Aşağıdakilerden hanginin bu durumun ortaya çıkardığı sonuçlardan biri olduğu söylenemez?

- A) Tarımsal üretimin azalması
B) Maliyenin bozulması
C) Taht kavgalarının yaşanması
D) Celali Ayaklanmaları'nın çıkması
E) Köylerden kentlere göçlerin başlaması

- 8) XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin özellikle askeri alanda ıslahat yapmasında, aşağıdaki düşüncelerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Savaşlardaki yenilgilere son vermek
B) Batının askeri alanda üstünlüğünü kabul ederek, bu açığı kapatmaya çalışmak
C) Yabancılara verilen ayrıcalıkları kaldırmak
D) Devletin uluslararası saygınlığını artırmak
E) Kaybedilen toprakları geri almak

- 9) XVIII. yüzyıl devlet adamlarından Damat İbrahim Paşa'ya göre; devletin güçlenmesi, kültürel gelişmelere bağlıydı. I. Mahmut'a verdiği raporda da imparatorluğu daha iyi yönetmek için coğrafya ve tarih bilmenin gerekliliğini vurgulamıştır.

Bu bilgilere göre,

- I. Batının kültürel gelişiminin Osmanlı Devleti'nden geri olduğu
II. Yöneticilerin farklı alanlarda bilgi sahibi olması gerektiği
III. Padişahlara ıslahat faaliyetleriyle ilgili raporlar sunulduğu

durumlarından hangileri savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

- 10) Osmanlı Devleti'nde Lale Devri'nde sarayda yaşanan lüks ve gereksiz harcamalar Patrona Halil İsyanı'na neden olmuş ve yeniçerilerin baskısıyla III. Ahmet tahttan indirilerek yerine I. Mahmut tahta geçirilmiştir.

Buna göre,

- I. Sarayın davranışlarına tepki gösterilmiştir.
II. Yeniçerilerin ülke içindeki etkinliği artmıştır.
III. İsyân, padişah değişikliğine yol açmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

- 11) Osmanlı Devleti'nde Lale Devri'nde Avrupa devletleriyle yaşanan barış dönemi, ülke içerisinde de kendini göstermiş, sosyal yaşam ve kültürel etkinlikler canlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma kanıt gösterilemez?

- A) Yeniçeri sayımının yapılması
B) Sanatsal faaliyetlerin hız kazanması
C) Yeni kütüphanelerin kurulması
D) İlk matbaanın açılması
E) Edebiyat ve tarih alanlarındaki çalışmaların artması

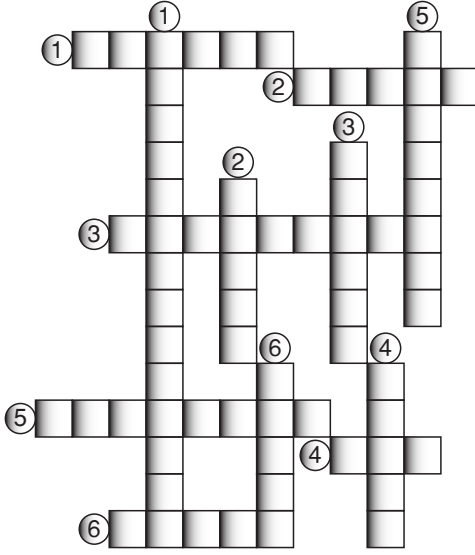
12. I. Askeri alanda yoğunlaşmıştır.
II. Batıdaki gelişmeler örnek alınmıştır.
III. Egemenlik anlayışında değişikliğe gidilmiştir.

Yukarıdakilerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda gerçekleştirilen ıslahatların özellikleri arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) II. Balkan Savaşı ile geri alınan Osmanlı şehri
- 2) II. Balkan Savaşı sonucu Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında imzalanan antlaşma
- 3) I. Balkan Savaşı ile kaybedilen bölgelerden biri
- 4) Osmanlı Devleti'nin Afrika egemenliğine son veren antlaşma
- 5) II. Balkan Savaşı sonunda Bulgaristan ile imzalanan antlaşma
- 6) Atina Antlaşması ile Yunanistan'a bırakılan ada

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Bab-ı Âli Baskını ile yönetimi ele geçiren parti
- 2) Osmanlı Devleti'nin dağılma döneminde izlediği siyaset
- 3) I. Balkan Savaşı'nı sona erdiren antlaşma
- 4) II. Abdülhamit'ten sonra Osmanlı tahtına geçen V. Mehmet
- 5) Uşi Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin geçici olarak İtalya'ya bıraktığı bölge
- 6) Sınır

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda bazı kavram ve gelişmeler ile onlara ait açıklamalar verilmiştir. Açıklamaların başında bulunan harfi, ilgili olduğu kavram veya gelişmenin önündeki noktalı bölüme yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

KAVRAM VE GELİŞMELER

- 1. Denge Politikası
 2. Edirne Antlaşması
 3. Hünkar İskelesi Antlaşması
 4. Trablusgarp Savaşı
 5. Paris Antlaşması
 6. Navarin Olayı
 7. Sinop Baskını
 8. Mısır Sorunu
 9. Panslavizm Politikası
 10. Bab-ı Âli Baskını

AÇIKLAMALAR

- A. Boğazlar sorunu ortaya çıkmıştır.
 B. Osmanlı Devleti, Avrupa devletleri arasındaki çıkar çatışmalarından yararlanarak varlığını devam ettirmeye çalışmıştır.
 C. Osmanlı Devleti'nin bir Avrupa devleti olduğu kabul edilmiştir.
 D. Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika'daki son toprağını kaybetmiştir.
 E. Yunanistan'ın bağımsızlığı kabul edilmiştir.
 F. Yunan isyanı sırasında İngiliz, Fransız ve Rus ortak donanması, Osmanlı donanmasını yakmıştır.
 G. Osmanlı Devleti'ne karşı çıkan Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanı devletin bir iç sorunuyken dış sorun haline gelmiştir.
 H. Kırım Savaşı sırasında Rusya, Osmanlı donanmasını yakmıştır.
 I. İttihat ve Terakki Partisi, I. Balkan Savaşı'nda alınan yenilgiden hükümeti suçlamış ve yönetimi ele geçirmiştir.
 J. XIX. yüzyıl sonlarından itibaren Rusya öncülüğünde başlatılan tüm Slavları birleştirme hareketidir.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

1) Fransa'nın Mısır'ı işgal girişiminin amacını açıklayınız.

2) Sırpların bağımsızlık kazanma sürecini değerlendiriniz.

3) Edirne Antlaşması'nın önemini açıklayınız.

4) Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı'nın nedenini belirterek, Osmanlı tarihi açısından önemini açıklayınız.

5) Kırım Savaşı'nın nedenlerini belirtiniz.

6) Paris Antlaşması'nın Osmanlı Devleti açısından olumlu ve olumsuz maddelerini belirtiniz.

7) Ayastefanos Antlaşması'nın Berlin Antlaşması'nda değişen ve değişmeyen maddelerini belirtiniz.

8) Berlin Antlaşması ile bağımsızlık kazanan Balkan uluslarını belirtiniz.

9) Balkan Savaşlarının sonuçlarını Türk tarihi açısından değerlendiriniz.

10) Denge siyaseti, Navarin Olayı, Sinop Baskını, Osmanlıcılık ve Panславизм kavramlarını açıklayınız.

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Osmanlı Devleti dağılma döneminde politikası izlemiştir.
- 2) Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin boğazlarla ilgili kendi inisiyatifi ile imzaladığı son antlaşmadır.
- 3) Antlaşması ile Osmanlı toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altına alınmıştır.
- 4) Berlin Antlaşması ile sorunu ilk kez uluslararası diplomaside gündeme gelmiştir.
- 5) Trablusgarp Savaşı'nın nedeni'nin hammadde ve pazar gereksinimini karşılamak istemesidir.
- 6) Sözleşmesi ile Rusya Kırım'daki kuvvetlerini geri çekmiş ve Kırım'ın bağımsızlığı tekrar onaylanmıştır.
- 7) Yaş Antlaşması ile Karadeniz'e kesin olarak yerleşmiştir.
- 8) Macar mültecileri sorunu Savaşı'nın nedenlerinden biri olmuştur.
- 9) Rusya tarafından başlatılan politikası, Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik ayaklanmalarına yol açmış ve devletin dağılmasında etkili olmuştur.
- 10) Ayaklanması devletin bir iç sorunu iken dış sorun haline gelmiştir.
- 11) Fransa, İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek için, Napolyon komutasında 1798'de'ı işgal etmiştir.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşılarındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlırsa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) Yaş Antlaşması, Osmanlıların XVIII. yüzyılda imzaladığı son kazançlı antlaşmadır.
-
- 2) Rusya ile Fransa arasındaki yakınlaşmanın ardından, Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında Kale-i Sultaniye Antlaşması imzalanmıştır.
-
- 3) Osmanlı Devleti ilk kez Edirne Antlaşması ile kendi içindeki bir azınlığa ayrıcalıklar vermiştir.
-
- 4) 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi ile boğazlar uluslararası bir statü kazanmıştır.
-
- 5) Balkan Savaşları ile Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprağını kaybetmiştir.
-
- 6) Milliyetçilik fikriyle ayaklanıp bağımsız olan ilk ulus Sırlardır.
-
- 7) Hünkar İskelesi Antlaşması'yla Boğazların Rusya'nın çıkarları doğrultusunda bir statü kazanmasıyla, Boğazlar sorunu ortaya çıkmıştır.
-
- 8) Berlin Antlaşması ile Sırbistan, Karadağ ve Romanya'ya bağımsızlık verilmiştir.
-
- 9) İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı topraklarını koruma politikasını terk ederek, bazı Osmanlı topraklarını işgal etmeye başlaması, Osmanlı Devleti'ni Almanya'ya yakınlaştırmıştır.
-

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

- 1) Çıkar ilişkisi ve denge politikası kavramlarını açıklayarak devletlerarası politikaya etkisini değerlendiriniz.

- 2) Kırım'ın elden çıkma sürecini değerlendiriniz.

- 3) Fransız İhtilali, Osmanlı Devleti'ni toprak bütünlüğü açısından nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

- 4) Şark sorunu ile Osmanlı Devleti'ne cephe alan devletlerin amaçları nedir? Belirtiniz.

- 5) Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'ne karşı değişik politikalar uygulamasının nedenleri nelerdir? Belirtiniz.

- 6) Osmanlı Devleti'nde çıkan azınlık ayaklanmalarının nedenleri nelerdir? Belirtiniz.

- 7) Rusya, sıcak denizlere ulaşma amacıyla Osmanlı Devleti'ne karşı hangi politikaları geliştirmiştir? Yazınız.

- 8) Batılı devletler Kırım Savaşı'nda hangi nedenlerle Osmanlı Devleti'ni desteklemiştir? Açıklayınız.

- 9) İngiltere'nin Mısır İsyanı'nda Osmanlı Devleti'ne yardım etmesinin nedeni nedir? Belirtiniz.

- 10) Hünkar İskelesi Antlaşması'na İngiltere ve Fransa'nın tepki göstermesinin nedenleri neler olabilir? Belirtiniz.

1) XIX. yüzyılda denge ve uzlaşma politikası izleyen Osmanlı Devleti'nin ilişkide bulunduğu devletlerden;

- I. Siyasal ve askeri yardım
- II. Toprak bütünlüğü güvencesi
- III. Diplomatik destek

konularından hangilerinde işbirliği ve destek beklediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2) 1789 Fransız İhtilali'nden sonra Osmanlı Devleti'nde bağımsızlık amacı taşıyan ayaklanmalar görülmüştür.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Ulusçuluk düşüncesi Osmanlı azınlıkları arasında yayılmıştır.
- II. Fransız İhtilali'nin getirdiği fikirler Osmanlı Devleti'nde etkili olmuştur.
- III. Azınlık ayaklanmaları sonucunda fetih hareketleri artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3) Avrupa devletleri, Ayastefanos Antlaşması'yla Rusya'nın kurduğu Büyük Bulgaristan'ı Berlin Antlaşması'yla parçalamışlar ve asıl Bulgaristan'a özerk devlet statüsü tanımışlardır.

Bu uygulama ile Avrupa devletlerinin ulaşmak istediği temel amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Rusya'nın Akdeniz'e inmesini engellemek
- B) Osmanlı Devleti'nin çökmesini önlemek
- C) Sömürgeciliği sona erdirmek
- D) Ulusçuluk akımlarını durdurmak
- E) Balkanlardaki demokratik gelişimleri desteklemek

4) Rusya'nın sıcak denizlere inmek amacıyla başlattığı Panslavizm politikası, Osmanlı Devleti'ni olumsuz yönde etkilemiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nde,

- I. Balkan uluslarının ayaklanması,
- II. egemenlik alanının daralması,
- III. ümmet birliğinin bozulması

durumlarından hangileri bu olumsuzluklara örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5) I. Boğazların Osmanlı egemenliğine bırakılması
II. Osmanlı ekonomisinin dışa bağımlılığının artması
III. Kırım Savaşı'nda İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne yardım etmesi

XIX. yüzyılda yaşanan yukarıdaki gelişmelerden hangilerinde, Osmanlı Devleti'nin siyasi çıkarlarının korunduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6) XIX. ve XX. yüzyılda yaşanan birçok önemli olayda Fransız İhtilali'nin getirdiği "milliyetçilik" ilkesi etkili olmuştur.

Buna göre;

- I. Osmanlı İmparatorluğu'nda Sırp, Yunan ve Bulgar isyanlarının çıkması
- II. Avusturya - Macaristan vekaletinin bir Sırp tarafından öldürülmesiyle I. Dünya Savaşı'nın başlaması
- III. Almanya ve İtalya'nın siyasi birliğini sağlaması
- IV. I. Dünya Savaşı'ndan sonra mandater devlet sisteminin oluşması
- V. I. Dünya Savaşı'nda Arapların Osmanlı Devleti'ne karşı İngiltere ile işbirliği yapması

gelişmelerinden hangisinin, milliyetçilik ilkesini yansıttığı söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7) Osmanlı Devleti'nde Gerileme ve Dağılıma dönemlerinde merkezi otorite kuvvetli değildir.
Aşağıdakilerden hangisi bu durumun göstergesi olamaz?

- A) Eyaletlerin vilayetlere ayrılıp merkeze bağlanması
- B) İstanbul'da çeşitli isyanların çıkması
- C) Balkanlarda bağlı beyliklerde ayaklanmaların çıkması
- D) Ayanların, yöneticileri dinlememesi
- E) Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'ne karşı baskıcı tutum takınması

8) **Osmanlı Devleti'nin Dağılıma Dönemi'nde,**
I. Ayanların devlet tarafından tanınması,
II. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması,
III. Yunanistan'a bağımsızlık verilmesi
gelişmelerinden hangileri, Osmanlı Devleti'nin dış politikada güç kaybettiğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9) **Aşağıdakilerin hangisinde, Fransız İhtilali'yle yayılan düşüncelerin etkisi yoktur?**

- A) Tanzimat Fermanı
- B) Sırp ve Yunan ayaklanması
- C) Islahat Fermanı
- D) Meşrutiyetin ilanı
- E) Kavalalı Mehmet Ali Paşa Ayaklanması

10) **Fransa'nın 1798'de Osmanlı Devleti'ne ait Mısır topraklarını işgal etmesinin nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İngiltere'nin Hindistan sömürge yollarını denetim altına almak
- B) Osmanlı ülkesinde yaşayan Hristiyanların haklarını korumak
- C) Yunan isyanına destek sağlamak
- D) Kendi ülkesindeki demokrasi ilkelerini diğer ülkelere de yaymak
- E) Osmanlı Devleti'ne başka devletlerin baskı yapmasını önlemek

11) **Berlin Antlaşması ile bağımsızlıklarını ilan eden Balkan ulusları aşağıdakilerden hangileridir?**

- A) Sırbistan - Yunanistan - Bulgaristan
- B) Arnavutluk - Karadağ - Sırbistan
- C) Bulgaristan - Arnavutluk - Yunanistan
- D) Karadağ - Sırbistan - Romanya
- E) Romanya - Yunanistan - Karadağ

12) Osmanlı Devleti I. Balkan Savaşı sonunda Midye - Enez Hattı'nın batısındaki topraklarını yitirmiştir.

Bu durum, Osmanlı Devleti'nin uyguladığı;

- I. Türkçülük
- II. Osmanlıcılık
- III. İslamcılık

politikalarından hangilerinin amacına ulaşmadığının kanıtı olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 1) XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda milliyetçilik hareketleri ilk önce Balkanlarda başlamış; 1804'te Sırp-lar, 1821'de Yunanlılar ayaklanmışlardır.

Bu durumun oluşmasında;

- I. Balkanların Avrupa'daki gelişmelerden daha çabuk etkilenebilecek bir bölgede olması
- II. Büyük devletlerin bölge üzerinde çıkarlarının bulunması
- III. Balkan devletlerinin Fransız İhtilali'ne destek vermiş olmaları

gelişmelerinden hangilerinin etkisinden söz edilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 2) Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda görülen Yunan İsyanı'na dayanarak,

- I. Bağımsızlık amacı taşıyan isyanlar görülmüştür.
- II. Merkezi otorite güçlüdür.
- III. Askeri alanda ıslahatlar yapılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 3) Yunanistan'ın, bağımsızlığını kazanmak amacıyla çıkardığı ayaklanmaya İngiltere, Fransa ve Rusya destek vermiştir. Bu devletler, Navarin'de Osmanlı donanmasını yakmış; ancak Avrupalı bir devlet olmasına rağmen Avusturya bu olayda yer almamıştır.

Bu durumun temel nedeni, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yunan İsyanı'nı uluslararası sorun haline getirmek istememesiyle
- B) Avusturya'nın Osmanlı Devleti'nin gücünden çekinmesiyle
- C) Avusturya'nın çok uluslu bir yapıya sahip olmasıyla
- D) İngiltere, Fransa ve Rusya'nın Avrupa siyasetinde ortak hareket etmemesiyle
- E) Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanacak kadar güçlü bir donanmaya sahip olmamasıyla

- 4) Osmanlı Devleti;

- Fransa'nın Mısır'ı işgali sırasında İngiltere ve Rusya ile,
- Kavalalı İsyanı'nda Rusya ile,
- Kırım Savaşı sırasında İngiltere ve Fransa ile bağlaşma yapmıştır.

Buna göre,

- I. Rusya uluslararası siyasette zaman zaman Osmanlı Devleti ile birlikte hareket etmiştir.
- II. İngiltere, Mısır İsyanı'nda Osmanlı Devleti'ni yalnız bırakmıştır.
- III. Osmanlı Devleti denge siyaseti izlemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

- 5) Boğazlar sorunu Hünkâr İskelesi Antlaşması ile doğmuş, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne kadar güncelliğini korumuştur.

Boğazlar sorununun uzunca bir süre çözüme kavuşturulamamasında Boğazların,

- I. ekonomik değerinin olması,
- II. stratejik açıdan önemli olması,
- III. jeopolitik öneme sahip olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 6) XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda,

- I. sınırların daralması,
- II. milliyetçilik hareketlerinin yaygınlaşması,
- III. toprak gelir vergisinin azalması

durumları aşağıdakilerden hangisinde verilen sıraya göre gerçekleşmiştir?

- A) I - II - III B) I - III - II C) II - I - III
D) II - III - I E) III - II - I

- 7) XIX. yüzyılın sonunda başlayan Osmanlı - Alman yakınlaşmasına kadar olan süreçte İngiltere, Osmanlı toprak bütünlüğünü savunmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin, İngiltere'nin bu politika doğrultusunda gerçekleştirdiği faaliyetlerden biri olduğu savunulamaz?

- A) Yunan bağımsızlık hareketine destek vermesinin
- B) Kırım Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin yanında yer almasının
- C) Mısır sorununun çözümünde Osmanlı yanlısı tutum sergilemesinin
- D) Boğazlar konusunda Osmanlı yönetimini desteklemesinin
- E) Paris Antlaşması'yla Osmanlı toprak bütünlüğünün garantörü olmasının

- 8) İngiltere ile Rusya, Fransız İhtilali'ne tepki gösterirken Yunan Ayaklanması'nı desteklemiş ve Navarin Limanı'ndaki Osmanlı donanmasının yakılması olayında yer almıştır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Yunanlıları kendilerine bağlamak istediklerinin
- B) Yunanlıları Fransızlara karşı kullanmak istediklerinin
- C) Kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettiklerinin
- D) Kuzey Afrika'yı ele geçirmek istediklerinin
- E) Osmanlı Devleti'ni paylaşmak istediklerinin

- 9) Osmanlı Devleti'nde;

- I. Boğazlar sorunu,
- II. Azınlıklar sorunu,
- III. Balkan isyanları

konularından hangilerinin uluslararası bir nitelik kazandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

- 10) XIX. yüzyılın sonlarında siyasi birliğini tamamlayan Almanya, İngiltere'nin Hindistan yolunu kesmek için çaba harcamıştır. Bu amaçla Osmanlı Devleti'ne yaklaşarak Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü savunur gibi gözükmüş, böylece kendisine ekonomik ve siyasi çıkar sağlamaya çalışmıştır.

Almanya'nın bu politikası aşağıdakilerden hangisini kanıtlar nitelikte değildir?

- A) Sanayisine yeni kaynaklar aradığını
- B) Demokratikleşme sürecini tamamladığını
- C) İngiltere karşısında ekonomik ve siyasi gücünü artırmak istediğini
- D) Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanmak istediğini
- E) Sömürgeler elde etmek istediğini

- 11) 1870'te siyasi birliğini tamamlayan İtalya, hammadde ve pazar ihtiyacını karşılamak için saldırgan ve yayılcı bir politika izlemeye başlamış; Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'a asker çıkarmıştır.

Bu bilgiye dayanarak İtalya hakkında, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sömürgeci bir politika izlemiştir.
- B) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü tehdit etmiştir.
- C) Devletlerin bağımsızlığına saygılı hareket etmiştir.
- D) Güçlü bir devlet konumuna gelmiştir.
- E) Akdeniz'deki gücünü artırmayı hedeflemiştir.

- 12) Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nı kaybetmesinin,

- I. Balkanlarda Osmanlı egemenliğinin zayıflaması,
- II. Doğu Trakya'nın kaybedilmesi,
- III. Anadolu nüfusunun azalması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1) Kırım Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılan Paris Antlaşması'nın,

- I. İki taraf, savaşta aldıkları yerleri geri verecektir.
- II. Osmanlı Devleti bir Avrupa devleti sayılacak, Avrupalı devletler hukukundan yararlanacaktır.
- III. Osmanlı Devleti ve Rusya, Karadeniz'de tersane ve donanma bulunduramayacaktır.

maddelerinden hangileri, Osmanlı Devleti'nin savaşın galibi olmasına rağmen yenik bir devlet durumuna düşürüldüğüne kanıt gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

2) XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti, ne iç ne de dış sorunlarını kendi gücüyle çözümlenebilecek durumda değildi.

Bu durumun,

- I. azınlıklara birtakım hakların verilmesi,
- II. Balkan topraklarının kaybedilmesi,
- III. Avrupalı devletlerin, devletin işlerine karışması

gelişmelerinden hangilerine yol açtığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3) XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen isyanların özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Milliyetçilik fikrinden etkilenmesi
- B) Laik devlet düzeninin hedeflenmesi
- C) İmparatorluğun bütünlüğünü tehdit etmesi
- D) Bağımsız devlet kurmayı amaçlaması
- E) Batılı devletlerce desteklenmesi

4) İngiltere ve Fransa, Osmanlı Devleti'ni ekonomik açıdan sömürmeyi sürdürürlerken; siyasal açıdan Rusya'ya karşı "koruma" politikalarını XIX. yüzyıl sonlarında değiştirmişlerdir.

Bu değişikliğin oluşmasında, aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Rusya'nın eski askeri ve siyasal gücünü yitirmeye başlaması
- B) Fransız devrimi sonucu gelişen ulusal akımların etkisi
- C) Siyasal birliğini sağlayan Almanya'nın Osmanlı Devleti'yle ilişkilerini geliştirmesi
- D) İtalya'nın sömürgecilğe yönelmesi ve Trablusgarp'ı işgal etmesi
- E) Balkanlar politikasında Avusturya ile Osmanlı Devleti'nin "dayanışma"ya yönelmesi

5) Osmanlı İmparatorluğu, XIX. yüzyılda toprakları üzerinde çıkar çatışmalarına girişen Avrupalı devletlere karşı varlığını bir süre daha devam ettirebilmek için aşağıdakilerden hangisini kullanmıştır?

- A) Ordu gücünü B) Teknik üstünlüğünü
C) Denge siyasetini D) Nüfus yoğunluğunu
E) Ekonomik zenginliğini

6) I. Bulgaristan
II. Arnavutluk
III. Sırbistan
IV. Yunanistan

Yukarıdaki devletlerin, Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılış sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I, II, III ve IV B) II, III, IV ve I
C) III, IV, II ve I D) IV, III, II ve I
E) IV, III, I ve II

7) Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde I.'de verilenin II.'ye ortam hazırladığı savunulamaz?

I.	II.
A) Mısır'ın Napolyon tarafından işgal edilmesi	Fransa'ya karşı İngiliz ve Rus desteğinin alınarak denge politikası izlenmesi
B) Rusya'nın Balkanlarda Panslavist propandada yapması	Sırp isyanının çıkması
C) Yunan ayaklanmasının bastırılmasında Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım istenmesi	Mısır sorununun yaşanması
D) Mısır sorununun çözümü için Rus desteğinin alınmak istenmesi	Rusya ile Hünkar İskelesi Antlaşması'nın imzalanması
E) 1877 - 1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonunda Berlin Antlaşması'nın imzalanması	Osmanlı toprak bütünlüğünün korunması

- 8) I. Prut Antlaşması
II. Küçük Kaynarca Antlaşması
III. Edirne Antlaşması

Yukarıdaki antlaşmalardan hangileri, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozacak maddelere sahiptir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

9) Aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu resmen kabul edilmiştir?

- A) Zıştovi Antlaşması (1791)
B) Yaş Antlaşması (1792)
C) Karlofça Antlaşması (1699)
D) Küçük Kaynarca Antlaşması (1774)
E) Belgrat Antlaşması (1739)

10) Ermeni sorunu aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile ilk defa uluslararası bir boyut kazanmıştır?

- A) Bükreş B) Londra C) Paris
D) Berlin E) Edirne

11) İtalya'nın, Trablusgarp'ı işgal etmesinde,

- I. Sömürgecilik yarışında geç kalmış olması,
II. Coğrafi olarak Trablusgarp'a yakın olması,
III. Akdeniz'de güçlenmek istemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12) İtalya'nın Trablusgarp'a asker çıkarması üzerine gizlice bölgeye gelen bazı gönüllü Osmanlı subayları ve yerli halk, Mustafa Kemal'in önderliğinde Derne ve Tobruk'ta İtalya'ya karşı başarılar elde etmiştir.

Bu durum karşısında İtalya, aşağıdaki tedbirlerden hangisini almıştır?

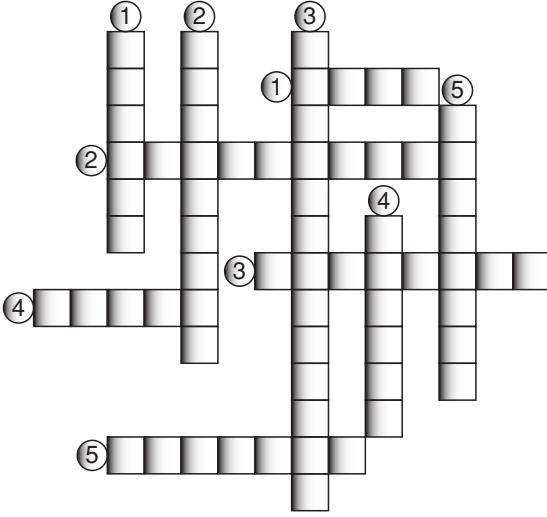
- A) Almanya ile bağlaşma kurma
B) Osmanlı subayları ile işbirliğine gitme
C) On İki Ada'yı işgal etme
D) İşgalden vazgeçme
E) Balkanları savaş alanı haline getirme

13) Osmanlı Devleti, Balkan Savaşları sonucunda kaybettiği topraklardaki Türk halkının haklarını aşağıdaki antlaşmalardan hangileri ile güvence altına almaya çalışmıştır?

- A) Atina – İstanbul
B) Londra – Atina
C) Edirne – İstanbul
D) Bükreş – Londra
E) Atina – Bükreş

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Sanayi Devrimi sonucunda ortaya çıkan sınıf
- 2) Bilgiye ulaşmada ve bilgiyi kullanmada akıl, deney ve gözlem yöntemini esas alan düşünce akımı
- 3) Avrupa devletlerinin, Avrupa'nın herhangi bir yerinde ayaklanma çıkması durumunda birlikte hareket edeceklerine ve Fransız İhtilali'nin getirdiği bu ayaklanmaları bastıracaklarına yönelik oluşturdukları politika
- 4) Viyana Kongresi'ne katılan ülkelerden biri
- 5) Fransız İhtilali ile yaygınlaşan ilkelerden biri

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Avrupa devletlerinin, Fransız İhtilali'nin getirdiği fikirleri yok etmek ve monarşik düzeni korumak amacıyla topladıkları kongre
- 2) Yedi Yıl Savaşları sonunda İngiltere'nin Fransa'dan aldığı bölge
- 3) İmparatorlukların yıkılmasına ve yerine milli devletlerin kurulmasına yol açan akım
- 4) İngiltere'nin 1783 yılında Amerikan kolonilerinin bağımsızlığını tanıdığı antlaşma
- 5) Fransız İhtilali ile başlayan çağ

B) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Fransız İhtilali'nin getirdiği akımı Osmanlı Devleti'nde azınlık ayaklanmalarına yol açarak imparatorluğun dağılmasında etkili olmuştur.
- 2) Osmanlı padişahı Fermanı'yla ilk kez kendi gücünün üstünde kanun gücü olduğunu kabul etmiştir.
- 3) döneminde ilk kez Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiştir.
- 4) Yakınçağ Avrupası'nda gerçekleşen Devrimi ve İhtilali gibi gelişmeler, Osmanlı Devleti'nde toprak kayıplarının artmasında etkili olmuştur.
- 5) Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketlerinin başlamasında 'nin getirdiği düşünceler etkili olmuştur.
- 6) Fermanı ile azınlıklara devlet memuru olma hakkı tanınmıştır.
- 7) Tanzimat ve Islahat Fermanları ile I. Meşrutiyet'in ilanı anlayışı çerçevesinde yapılan çalışmalardır.
- 8) Fermanı, Osmanlılarda anayasacılığın başlangıcı olarak sayılır.
- 9) Osmanlı Devleti'nde ilanı ile ilk kez anayasal ve parlamenter sisteme geçilmiştir.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

1) Aydınlanma Çağı nedir? Açıklayınız.

2) Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkilerini belirtiniz.

3) Viyana Kongresi'nin toplanma amacını ve kongreye katılan devletleri yazınız.

4) Avrupa devletleri "Meternik Sistemi" politikasını hangi amaçla oluşturmuşlardır? Belirtiniz.

5) Avrupa devletlerinde 1830 ve 1848 yıllarında yaşanan ihtilalleri, 1789 Fransız İhtilali'nin ön plana çıkardığı düşünceler doğrultusunda değerlendiriniz.

6) XIX. yüzyılda yapılan ıslahatların amaçları nelerdir? Belirtiniz.

7) II. Mahmut döneminde yapılan ıslahatları yazınız.

8) Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile neler amaçlanmıştır? Yazınız.

9) Islahat Fermanı'nın ilan edilmesinde etkili olan iç ve dış sebepler nelerdir? Belirtiniz.

10) I. Meşrutiyet'in ilanı ile Osmanlı Devleti'nde yönetim alanında getirilen yenilikler nelerdir? Yazınız.

- 1) XVIII. yüzyıl Avrupası'nda burjuva sınıfı, tüccarlar ve serbest meslek sahiplerinden oluşan ve vergi veren bir gruptur; ancak bu sınıf, siyasal haklardan yeterince yararlanamadığı için ayaklanmıştı.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Burjuvalar ülke yönetiminde etkili olmak istemektedir.
II. Sosyal sınıflar arasında eşitsizlik bulunmaktadır.
III. Avrupa'da sosyalist devletler kurulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 2) Fransız İhtilali'nin oluşumunda,

- I. ülkenin koyu bir mutlakiyetle yönetilmesi,
II. halktan ağır vergiler alınması,
III. aydınların halka önderlik ederek devlet düzenini eleştirmesi,
IV. İngiltere'de meşrutiyetin, ABD'de ise İnsan Hakları Bildirisi'nin yayınlanması ve cumhuriyetin kurulması

etkenlerinden hangilerinin siyasi nedenlere dayandığı söylenebilir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) I, III ve IV

- 3) XIX. yüzyılda Avrupalı devletler, Osmanlı İmparatorluğu'nu siyasal bakımdan da denetim altına alabilmek için Osmanlı sınırları içinde yaşayan çeşitli ulusları harekete geçirmiştir.

Bu durum, Avrupalı devletlerin aşağıdaki olaylardan hangisinin sonuçlarından en çok yararlandıklarını gösterir?

- A) Fransız İhtilali'nin B) Reform Hareketleri'nin
C) Sanayi Devrimi'nin D) Rönesans Hareketleri'nin
E) Coğrafya Keşifleri'nin

- 4) Fransız İhtilali ile Sanayi Devrimi'nin "evrensel" olaylar olarak kabul edilmesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Siyasi ve ekonomik yönlerden yenilikler getirmesi
B) Kendi dönemlerinin en önemli olayları olması
C) Başka toplumlar üzerinde de etkili olması
D) Fransa ve İngiltere gibi büyük Avrupa devletlerinde ortaya çıkması
E) Oluşum süreçlerinin diğer olaylardan uzun olması

- 5) 1830 İhtilali'nin sonucunda,

- I. Avrupa'da liberal demokrasilerin güçlenmesi,
II. parlamenter düzene geçişin hızlanması,
III. bireysel özgürlüklerin genişlemesi

gelişmelerinden hangilerinin doğrudan siyasi hayatı ilgilendirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 6) Sanayi Devrimi'yle birlikte Avrupa'da işçi sınıfının durumu ve hakları tartışılmaya başlanmış; işçilere fazla maaş yapılarak, düşük ücret verilmesi eleştirilmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) 1848 İhtilalleri'nin başlamasına
B) Makinalı üretimin ortadan kalkmasına
C) Sendikaların kapanmasına
D) Tarımsal üretimin gerilemesine
E) Bölgesel göçlerin yaşanmasına

- 7) Tanzimat Fermanı'nda, Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşların can, mal ve namus güvenliğinin sağlanacağına ve herkesin aynı haklara sahip olduğuna dair hükümler yer almıştır.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Devlete duyulan güven artırılmak istenmiştir.
II. Eşitlik prensibi uygulanmıştır.
III. Halkın temel hakları korunmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 8) Tanzimat Fermanı'yla padişahın yetkileri ilk kez yasalar karşısında sınırlandırılmıştır.

Buna göre,

- I. Kanun üstünlüğü kabul edilmiştir.
II. Hukuk devleti olma yolunda ilk adım atılmıştır.
III. Halk yönetime ortak edilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

- 9) Tanzimat Fermanı'nda yer alan "Din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin tüm vatandaşların hakları yasa tarafından korunacaktır." hükmü aşağıdaki fikir akımlarından hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Türkçülük B) Osmanlıcılık
C) İslamcılık D) Batıcılık
E) Adem-i Merkeziyetçilik

- 10) Aşağıdaki gelişmelerin hangisiyle Osmanlı Devleti'nde egemenlik anlayışı değişmiştir?

- A) Tanzimat Fermanı'nın ilanı
B) Kanun-i Esasi'nin yürürlüğe girmesiyle
C) Paris Antlaşması'nın imzalanmasıyla
D) Sened-i İttifak'ın yapılmasıyla
E) Islahat Fermanı'nın ilan edilmesiyle

- 11) Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı İmparatorluğu'nda anayasacılığın başlangıcı olarak kabul edildiği söylenebilir?

- A) Tanzimat Fermanı
B) Kanun-i Esasi
C) Islahat Fermanı
D) Mecelle
E) Fatih Kanunnamesi

- 12) I. Bakanlıkların kurulması
II. Kanun-i Esasi'nin yürürlüğe girmesi
III. Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nde padişahın yetkilerini sınırlandırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 13) XIX. yüzyılda,

- I. Azınlıklar arasında milliyetçilik fikirlerinin yayılması,
II. Ayanlar ile Sened-i İttifak'ın imzalanması,
III. Hükümdarın, egemenliğini halk ile paylaşması
gelişmelerinden hangilerinin, Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 14) Fransız İhtilali sonucunda yaygınlaşan milliyetçilik düşüncesi imparatorlukların yıkılmasında etkili olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu duruma karşı Osmanlı Devleti'nin aldığı önlemler arasında yer almaz?

- A) Düyun-u Umumiye'nin kurulması
B) Meşrutiyet'in ilan edilmesi
C) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
D) Azınlık haklarının genişletilmesi
E) Islahat Fermanı'nın yayınlanması

- 1) 1756 - 1763 (Yedi Yıl) Savaşları'ndan sonra, kolonilerle İngiltere arasında yapılan savaşlarda Fransa, Hollanda ve İspanya, kolonilerin yanında yer almıştır.

Buna göre,

- I. İngiltere ile Fransa'nın ilişkilerinin bozulmasında Yedi Yıl Savaşları önemli bir etken olmuştur.
II. Sömürgecilik, devletlerarası çatışmaya yol açmıştır.
III. İngiltere'deki meşrutiyet rejimi Avrupa'yı etkilemiştir.
Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 2) **Yakınçağ Avrupası'nda görülen;**

- I. Almanya ve İtalya'nın siyasal birliğini sağlaması
II. Hammadde ve pazar mücadelesinin artması
III. Azınlık isyanlarının çıkması

gelişmelerinden hangileri "milliyetçilik" akımının sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 3) I. Bağımsızlık isteyen Macar mültecilerinin Osmanlı Devleti'ne sığınması
II. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun parçalanma sürecine girmesi
III. 1815 Viyana Kongresi kararlarının alınması
gelişmelerinden hangileri, Fransız İhtilali'nin dünya siyasetini etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 4) Yakınçağ'ın başlangıcı sayılan Fransız İhtilali, yarattığı sonuçlarla tüm dünyayı etkilemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi ihtilalin bu derecede etkili olmasının nedenleri arasında gösterilebilir?

- A) Kısa sürede gerçekleşmesi
B) Getirdiği ilkelerin evrensel olması
C) Fransa'nın denizaşırı sömürlere sahip olması
D) Amerikan İhtilali'nden etkilenmiş olması
E) Fransa'nın güçlü bir Avrupa devleti olması

- 5) Avrupa devletleri, Viyana Kongresi'nde Fransız İhtilali fikirlerinin yayılmasını önlemek ve monarşileri güçlendirmek istemişler; fakat başarılı olamamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu başarısızlığın nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Avrupa halklarının, ihtilalin fikirlerini benimsemesi
B) Sömürgecilik hareketlerinin hızlanması
C) İşçi sınıfının ortaya çıkması
D) Bölgede göçlerin yaşanması
E) Şehir nüfuslarının artması

- 6) **Fransız İhtilali'nin, aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olduğu söylenemez?**

- A) Yeniçağ'ın sona ermesine
B) İmparatorlukların parçalanmasına
C) Bağımsızlık ve özgürlük savaşlarının başlamasına
D) Avrupa'da mutlak monarşilerin güçlenmesine
E) İnsanlar arasında eşitlik prensibinin kabul edilmesine

- 7) Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile kişinin malına el koyma (müsadere) uygulamasına son verilmiştir.

Bu uygulama ile öncelikle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Herkesin can ve mal güvenliğinin sağlanması
- B) Vergilerin gelire göre toplanması
- C) Mülkiyet hakkının güvence altına alınması
- D) İçişlerine karışılmasına engel olunması
- E) Dini hoşgörünün oluşturulması

- 8) Osmanlı Devleti'nde;

- I. III. Selim'in Nizam-ı Cedid Ordusu'nu kurmasına karşın Yeniçeri Ocağı'na dokunmaması
 - II. Tanzimat döneminde Avrupa tarzında kurulan mahkemelerin yanında şer'i mahkemelerin varlığını sürdürmesi
 - III. Mutlakiyetten meşrutiyet yönetimine geçilmesi
- uygulamalarından hangileri, eski düzenden yana olanların tepkisini çekmeme amacına yöneliktir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

- 9) II. Abdülhamit'in İstibdat (baskı) yönetimine karşı mücadele eden aydın grubun öncelikle gerçekleştirmek istediği hareket aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meşrutiyeti yeniden ilan ettirmek
- B) Kaybedilen toprakları geri almak
- C) Tanzimat Fermanı'nı ilan ettirmek
- D) Islahat Fermanı'nı ilan ettirmek
- E) Kapitülasyonları kaldırmak

- 10) Aşağıdaki olaylardan hangisi, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemeye yönelik değildir?

- A) Kanun-i Esasi'nin ilanı
- B) Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanı
- C) I. Meşrutiyet ilanı
- D) Tanzimat Fermanı'nın ilanı
- E) Islahat Fermanı'nın ilanı

- 11) Osmanlı İmparatorluğu'nda, aşağıdakilerin hangisinde ikinci olarak verilen, birinci olarak verilenin yerini almamıştır?

	I.	II.
A)	Divan örgütü	Bakanlık (Nazırlık)
B)	Ayanlık	Muhtarlık
C)	Nizam-ı Cedit	Sekban-ı Cedit
D)	Medrese	Tımar sistemi
E)	Yeniçeri Ocağı	Asakir-i Mansure-i Muhammediye

- 12) Osmanlı Devleti'nde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisinde, yenilik karşıtlarının etkisi söz konusu olmamıştır?

- A) III. Selim'in öldürülmesi
- B) 31 Mart Olayı
- C) Genç Osman'ın öldürülmesi
- D) Kabakçı Mustafa Ayaklanması
- E) Sultan Abdülaziz'in tahttan indirilmesi

1) Fransız İhtilali sonunda,

- I. halkın yönetimde söz sahibi olması,
- II. özel mülkiyetin gelişmesi,
- III. milliyetçilik fikrinin doğması

gelişmelerinden hangilerinin, doğrudan yönetim biçimlerinin değişmesine katkıda bulunduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2) Osmanlı Devleti'nin Fransız İhtilali'ni, Fransa'nın bir iç sorunu sayarak tepki göstermemesi ve diğer Avrupa devletleriyle birlikte hareket etmeyip yeni Fransız yönetimini tanıması, aşağıdakilerden hangisine kanıt gösterilebilir?

- A) Fransa ile denge politikası izlediğine
B) İhtilalin kendisine vereceği zararları önceden fark edemediğine
C) Avrupa siyasi birliğini bozmaya çalıştığına
D) Fransa'nın ekonomik yardımına ihtiyaç duyduğuna
E) Fransa ile aynı siyasi ittifak içinde olduğuna

3) Fransız İhtilali'nin aşağıdaki sonuçlarından hangisinin, devletlerin sınırlarının değişmesinde daha etkili olduğu savunulabilir?

- A) Ulusal egemenlik anlayışının güçlenmesinin
B) Laikleşme hareketlerinin güçlenmesinin
C) Milliyetçilik fikrinin yaygınlaşmasının
D) Parlamenter sistemin güçlenmesinin
E) Eşitlik ve özgürlüğün yasal güvenceye alınmasının

4) Viyana Kongresi ve sonrasında İngiltere, Rusya, Prusya ve Avusturya'nın takip ettikleri siyasetin başlıca amacı, Fransız İhtilali'nden sonra bozulan siyasi düzeni yeniden kurmaktır.

Buna göre, aşağıdaki uygulamalardan hangisinin bu amaçla çeliştiği söylenebilir?

- A) Fransa'daki meşrutiyet yönetimine karşı çıkılmasının
B) 1830 ve 1848 ayaklanmalarının bastırılmaya çalışılmasının
C) Osmanlı Devleti'ndeki azınlık ayaklanmalarının desteklenmesinin
D) Monarşik rejimlerin işbirliği yapmasının
E) Milliyetçilik, özgürlük, eşitlik, adalet gibi fikirlerin yayılmasının önlenmek istenmesinin

5) Yakınçağ'da Avrupa'da,

- 1830 İhtilalleri ile liberal demokrasilerin güçlenmesi,
- Sanayi Devrimi ile makinalı üretime geçilmesi

gelişmelerine dayanarak,

- I. Kişi hak ve özgürlükleri genişlemiştir.
- II. Üretim faaliyeti artmıştır.
- III. Siyasi ve ekonomik gelişmeler yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II ve III E) II ve III

6) I. Avrupa siyasi haritasını yeniden düzenlemek
II. Fransız İhtilali'nin etkilerini ortadan kaldırmak
III. Monarşik yönetimlerin devamını sağlamak

Yukarıdakilerden hangilerinin, Viyana Kongresi'nin toplanmasında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7) Fransız İhtilali sırasında yayımlanan **İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesi**'nde, "Egemenlik ulusundur, hiç kimse veya hiçbir kuruluş, milletçe verilmeyen bir egemenliği kullanamaz." **maddesi ile aşağıdakilerden hangisine karşı çıktığı savunulabilir?**

- A) Monarşik yönetim anlayışına
- B) Yeni partilerin kurulmasına
- C) Demokrasinin yaygınlaşmasına
- D) Sosyalizm düşüncesine
- E) Ulusalçı hareketlerin başlamasına

8) Tanzimat Fermanı ile herkes mal ve mülk sahibi olabilecek, vatandaşlar arasında eşitlik sağlanacak, fertler mallarını çocuklarına miras bırakabilecekti.

Buna göre, Tanzimat Fermanı'yla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Özgürlüklerin alanı genişletilmiştir.
- B) Hukuki düzenlemeler yapılmıştır.
- C) Yabancılara verilen ayrıcalıklar artırılmıştır.
- D) Adil bir hukuk sistemi oluşturulmuştur.
- E) Mülkiyet hakkı güvence altına alınmıştır.

9) **Aşağıdakilerden hangisi 1909'da Kanun-i Esasi'de yapılan değişikliklerden biri değildir?**

- A) Hükümetin meclise karşı sorumlu hale getirilmesi
- B) Padişahın meclisi açma ve kapama yetkisinin elinden alınması
- C) Meclis başkanının yetkilerinin genişletilmesi
- D) Padişahın ülke yönetimindeki etkinliğine son verilmesi
- E) Milletvekillerinin temsil gücünün artırılması

10) II. Meşrutiyet süreci, Türkçülük fikrinin önem kazandığı bir dönem olmuştur. İmparatorluğun toprak kayıplarının artması da bu durumun oluşmasında etkili olmuştur.

Buna göre;

- I. Osmanlılık ve ümmetçilik fikirlerinden beklenen sonucun alınmaması
- II. Balkan uluslarının imparatorluktan hızla ayrılmaya başlaması
- III. Ülke yöneticilerinin kaybedilen toprakları geri alma politikası izlemesi

durumlarından hangilerinin, Türkçülük fikrinin önem kazanmasında etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11) **Osmanlı uyuşunda yaşayan Hıristiyanlar Tanzimat Fermanı'nın en çok aşağıdaki alanlardan hangisinde yapılan düzenlemelerine karşı çıkmıştır?**

- A) Siyasi
- B) Askeri
- C) Eğitim
- D) Ekonomik
- E) Hukuki

12) **Tanzimat Fermanı'nın yayınlanmasında,**

- I. Osmanlılık,
- II. İslamcılık,
- III. Türkçülük

düşüncelerinden hangileri etkili olmuştur?

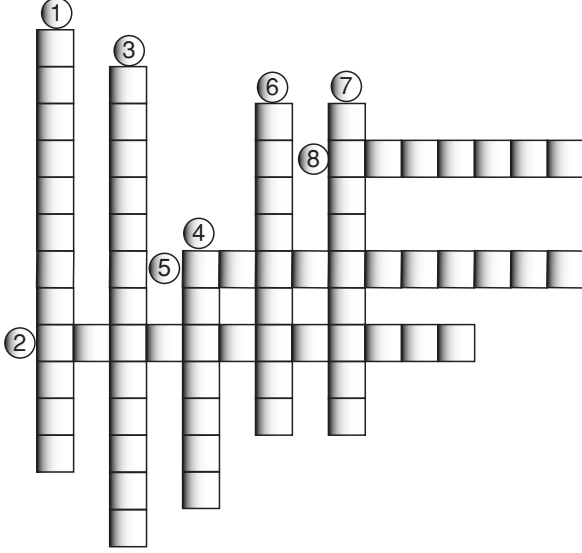
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

13) **Aşağıdakilerden hangisi II. Meşrutiyet Dönemi'nde görülen gelişmelerden biri değildir?**

- A) Meclisin güçlenmesi
- B) Anayasal değişikliklerin yapılması
- C) Almanya ile yakınlaşılması
- D) Düşünce hayatının geliştirilmesi
- E) Ordunun siyasetten ayrılması

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1) Osmanlı Devleti'nde yabancı tüccarlara verilen imtiyazlar
- 2) Büyük devletlerin, gelişmemiş ülkeleri ve milletleri siyasi ve ekonomik olarak himayelerine almaları ile bu bölgelerin yeraltı, yerüstü kaynaklarını istedikleri gibi kullanmaları
- 3) Osmanlı Devleti'nden alacaklı olan devletlerin, Osmanlı'dan alacaklarını tahsil etmek amacıyla oluşturdukları genel borçlar idaresi
- 4) Avrupa'da ticaret ve sanat ile uğraşan sınıf
- 5) Osmanlı Devleti'nin 1838 yılında İngilizlerle imzaladığı ve İngiltere'ye büyük ekonomik imtiyazlar verdiği ticaret antlaşması
- 6) Sanayi Devrimi'nin başladığı ülke
- 7) Sanayi Devrimi sonucunda ortaya çıkan ekonomik akımlardan biri
- 8) Sanayi Devrimi'nden olumsuz yönde etkilenen ve kapitülasyonların da etkisiyle Avrupa'nın yarı sömürgesi haline gelen ülkelerden biri

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşısındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlırsa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) Sanayi Devrimi ile insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından makine ile üretime geçilmiştir.

.....

- 2) Sanayi İnkılabı Avrupa'da hammadde, pazar ve işgücü ihtiyacını artırmıştır.

.....

- 3) Sanayi Devrimi ile, loncaların üretimdeki önemleri artmıştır.

.....

- 4) Avrupa'daki Sanayi Devrimi, Osmanlı Devleti'nde yerli sanayinin çökmesine neden olmuştur.

.....

- 5) 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti'ndeki dış ticaret açığı kapanmaya başlamıştır.

.....

- 6) Osmanlı Devleti'nde ilk banka 1847'de Bank-ı Dersaadet adıyla kurulmuştur.

.....

- 7) Osmanlı Devleti ilk kez Kırım Savaşı sırasında İngiltere ve Fransa'dan dış borç almıştır.

.....

- 8) Osmanlı Devleti, ülkeyi ekonomik çöküntüden kurtarmak için, kapitülasyon uygulamasını yaygınlaştırmıştır.

.....

- 9) Düyun-u Umumiye İdaresi'nin kurulmasıyla, Osmanlı Devleti ekonomik ve mali bağımsızlığını yitirmiştir.

.....

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

- 1) Bilim insanlarının düşünce hayatına ve bilimsel gelişmelere katkıları neler olabilir? Belirtiniz.

- 2) Sanayi Devrimi nedir? Açıklayınız.

- 3) Sanayi Devrimi'nin başlamasında etkili olan unsurlar nelerdir? Belirtiniz.

- 4) XVIII. yüzyıldan itibaren fabrika üretimine geçilmesi ve teknolojiye yaşanan gelişmeler insan hayatını nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

- 5) Sanayi Devrimi'nin sonuçlarını yazınız.

- 6) Sanayi İnkılabı'nın sanayileşemeyen ülkeler ve Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri neler olmuştur? Açıklayınız.

- 7) Osmanlı Devleti'nin sanayiye ıslah ve geliştirmek için yaptığı çalışmaları belirtiniz.

- 8) 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın Osmanlı ekonomik hayatındaki yeri ve önemini açıklayınız.

- 9) Osmanlı Devleti'nin bütçe açıklarını kapatmak için yaptığı çalışmaları belirtiniz.

- 10) Düyun-u Umumiye İdaresi ne demektir? Niçin kurulmuştur? Yazınız.

- 1) Bir görüşe göre, 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması, Osmanlı Devleti'ni serbest ticarete açarak, sanayisinin çökmesinde ve giderek ekonomisinin sömürgeleşmesinde rol oynamıştır.

Buna göre;

- I. İthalat vergisinin düşürülüp, ihracat vergisinin artırılması
- II. Osmanlı Devleti'nin sanayisi için gerekli olan hammaddenin yurtdışına satılmasını kolaylaştırması
- III. Yerli malların iç pazarlarda kullanımının artması

uygulamalarından hangilerinin, yukarıdaki gelişmeye ortam hazırladığı ileri sürülebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

- 2) Yeniçağda Avrupa'da;

- I. Köylerde tarım devrimi nedeniyle işsizliğin artması
 - II. Köyden kente göçün hız kazanması ile şehirlerde işgücünün artması
 - III. Sanayi İnkılabı sonucunda işçi sınıfının oluşması
- durumları, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

- A) I, III, II B) III, II, I
C) I, II, III D) II, I, III
E) III, I, II

- 3) Osmanlı Devleti'nde üretim, elde edilen ürünü pazarlarda satmaktan çok üretenin kişisel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yapılmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisini engellediği savunulamaz?

- A) Sermaye birikiminin oluşmasını
B) Köyden kente göçün artmasını
C) Sanayileşme hareketlerinin başlamasını
D) Yerli tüccarların ticaretteki payının artmasını
E) Ticaretin ülke ekonomisindeki payının azalmasını

- 4) Sanayi Devrimi, yalnızca siyasal ve ekonomik yapıları değil, toplumsal yaşamı da değiştirdi. İnsanlar giderek artan oranda köylerden kopup, kentlerde toplanmaya başladı.

Bu durumun;

- I. Avrupa'da yeni sosyal sınıfların ortaya çıkması
- II. Kentlerde konut gereksiniminin artması
- III. Din adamlarının siyasi güç kazanması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) Yalnız I C) II ve III
D) I ve III E) Yalnız III

- 5) Osmanlı İmparatorluğu'nda kapitülasyonların ekonomide yıkıcı etkileri olmuştur.

Buna göre;

- I. İç gümrüklerin kalkmasıyla yerli sanayinin çökmesi
- II. Yerli tüccarların yabancı tüccarlarla rekabet edememesi
- III. Hammaddenin dışarıya ucuza satılması, Avrupa mallarının iç pazarda artması

gibi olayların hangileri yukarıdaki yargıyı destekler niteliktedir?

- A) Yalnız I B) I, II ve III C) I ve II
D) Yalnız III E) II ve III

- 6) Osmanlı Devleti, XIX. yüzyıl başlarında "Hayriye Tüccarı" adı verilen Müslüman tüccarlara, düşük gümrük tarifesi uygulamaya, iç ve dış ticarete kolaylıklar sağlamaya başladı.

Osmanlı Devleti bu uygulama ile;

- I. Demokratik devlet anlayışını uygulamak
- II. Türk tüccarlarını yabancı tüccarlara karşı korumak
- III. Yerli ekonomiyi güçlendirmek

hedeflerinden hangilerini gerçekleştirmek istemiş olamaz?

- A) Yalnız I B) I ve III C) I ve II
D) II ve III E) Yalnız III

- 7) II. Abdülhamit Dönemi'nde 1881'de Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi kurulmuştur.

Bu kuruluşun:

- I. Osmanlı Devleti'nin bazı vergilerini kendi memurları eliyle toplaması
- II. Borç karşılığı gösterilen gelirleri denetleyebilmesi
- III. Osmanlı Devleti'nden alacaklı olan yabancı ve Türk temsilcilerden oluşması

özelliklerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve mali bağımsızlığına ters düştüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I, II ve III
D) Yalnız III E) II ve III

- 8) - Bakırköy bez fabrikasının açılması
- Beykoz ayakkabı fabrikasının açılması
- Hereke dokuma fabrikasının açılması
- Islah-ı Sanayi Komisyonu'nun oluşturulması

Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisiyle bağlantılı değildir?

- A) Lonca üretiminin çökmesiyle
B) Avrupa mallarının Osmanlı pazarlarında rakipsiz kalmasıyla
C) Üretimin artırılmak istenmesiyle
D) Sanayinin geliştirilmek istenmesiyle
E) Kapitülasyonların kaldırılmasıyla

- 9) Sanayi Devrimi ile, sömürgecilik hız kazanmış, pazar ve hammadde sorunları ortaya çıkmış, ticaret burjuvazisi, sanayi burjuvazisine dönüşmüş, sermaye piyasası oluşmuştur. Ayrıca pazar ihtiyacı nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu'nun önemi artmış, I. ve II. Dünya Savaşları çıkmış, silah teknolojisinde yeni gelişmeler olmuştur.

Bu bilgiye bakılarak, Sanayi Devrimi'nin aşağıdaki alanlardan hangisi üzerindeki etkisinden söz edilemez?

- A) Ekonomi B) Siyasal
C) Sosyal D) Kültürel
E) Askeri

- 10) XVIII. yüzyıldan XIX. yüzyıla geçerken İngiltere'de hızlı bir nüfus artışı yaşanmıştır. 1750 - 1850 arasında en yüksek noktaya ulaşan bu artış, sadece İngiltere'de değil tüm Avrupa'da gerçekleşmiştir. Örneğin 1800'lerde 188 milyon olan Avrupa nüfusu, %50 artarak, 1850'lerde 266 milyona yükselmiştir.

Avrupa'da yaşanan bu nüfus artışının;

- I. Endüstri kesiminin gereksinim duyduğu emek gücünün oluşması
- II. Endüstri ürünleri için gerekli pazarın hızla büyümesi
- III. Üretimde makineleşmenin başlaması

konularından hangileri ile Endüstri Devrimi'ne etki ettiği ileri sürülebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I ve III

11) Yeniçağ Avrupası'nda,

- İşçi sınıfının önem kazandığı,
- Ekonomiyle ilgili yeni görüşlerin ortaya çıktığı,
- Hammadde gereksinimi ve uluslararası ekonomik rekabetin aldığı

görülmüştür.

Bu gelişmelerin, aşağıdakilerden hangisinin sonucu olduğu söylenebilir?

- A) Reform Hareketlerinin
B) Sanayi Devrimi'nin
C) Ulusçuluk akımlarının
D) Derebeylikler kurulmasının
E) Coğrafya Keşiflerinin

12) Aşağıdakilerden hangisi Sanayi Devrimi'nin yaşanmasına ortam hazırlayan durumlardan biri olamaz?

- A) Sermaye birikimi
B) Ulaşım araçları ve demiryollarındaki gelişme
C) Bilim Rönesansı
D) Köyden kente göç etmiş işgücü artışı
E) Hammadde ve pazar gereksinimi

- 1) 1877 - 78 (93 Harbi) Osmanlı - Rus savaşı ağır mali yük getirince, Osmanlı Devleti çaresiz kalmış, 1881 yılında yayınladığı Muharrem Kararnamesi ile borçlarını ve faizlerini nasıl ödeyeceğini alacaklı devletler ve temsilcileriyle belirlemiştir.

Bu durum Osmanlı Devleti'nde;

- I. Gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesi
II. Ekonomik ve mali bağımsızlığın ortadan kalkması
III. Ekonomik yapının daha da güçlenmesi

gelişmelerinden hangilerini ortaya çıkarmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 2) 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması'yla İngilizlere yeni ticari ayrıcalıklar tanınmıştır. Daha sonra bu ayrıcalıklara ilave olarak 1850 yılında gümrük tarifelerinde indirim yapılmıştır. Artan ekonomik sıkıntılara Kırım Savaşı'nın çıkması da eklenince Osmanlı Devleti iyice zor duruma düşmüştür.

Bu durumun sonucunda Osmanlı Devleti'nde,

- I. dış borç alma,
II. Avrupa'dan yardım isteme,
III. halktan alınan vergileri artırma

yöntemlerinden hangilerine başvurulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 3) Sanayi Devrimi'nden sonra oldukça güçlü ticaret filoları kurulmuş, 1869'da Süveyş Kanalı, 1914'te ise Panama Kanalı açılmıştır.

Buna göre,

- I. Deniz ulaşımını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.
II. Emperyalist devletlerle sömürgeleri arasında bağlantı güçlenmiştir.
III. Akdeniz önem kazanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 4) XIX. yüzyıl başlarında sömürgecilik hareketinin ivme kazanması sonucu Osmanlı toprakları, Batılı devletlerin çıkar çatışmasına neden olmuş ve devlet yarı sömürge statüsüne dönüşmüştür.

Osmanlı Devleti'nin aşağıda verilen özelliklerinden hangisinin bu durumun oluşmasında etkili olduğu söylenemez?

- A) Önemli hammadde kaynaklarına sahip olmasının
B) Halkının çoğunluğunun Müslüman olmasının
C) Egemenlik alanının stratejik öneme sahip olmasının
D) Savunma gücünün zayıflamasının
E) Önemli ulaşım yolları üzerinde bulunmasının

- 5) Sanayi Devrimi ile birlikte, günde 12 saatten fazla çalışma saatleri, teknik ve tedbirlerin eksik olmasından kaynaklanan çok sayıda iş kazası, bir türlü düzeltilmeyen elverişsiz sağlık koşulları ve kötü beslenme gibi konular işçilerin temel sorunlarını oluşturmuştur.

Bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Sendikaların kurulmasına
B) Fabrikaların kapatılmasına
C) Büyük tekellerin oluşmasına
D) İş verenlerin siyasi yönden güçlenmesine
E) Sınıflı toplum yapısının ortadan kalkmasına

- 6) Avrupa'da üretim sistemindeki değişikliklerle ortaya çıkan Sanayi Devrimi'nin sosyal, ekonomik ve siyasal sonuçları arasında, aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) İşçi sınıfının etkinlik kazanması
B) Hammadde ve pazar arayışlarının hızlanması
C) Sermaye piyasalarının oluşması
D) Köyden kente göçün azalması
E) Yeni siyasal düşüncelerin ortaya çıkması

7) Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılın son çeyreğinden itibaren yabancı yatırımlarda İngiltere'nin payı %56'dan %15'e düşmüştür; Almanya'nın payı %1'den %27'ye yükselmiştir.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisine ortam hazırladığı söylenemez?

- A) İngiltere'nin Osmanlı ekonomisindeki etkinliğinin azalmasına
- B) Almanya ile Osmanlı Devleti'nin birbirlerine siyasi ve ekonomik olarak yakınlaşmasına
- C) Osmanlı Devleti'nin Avrupa'ya bağımlılığının ortadan kalkmasına
- D) Osmanlı Devleti'nin ticari ilişkilerinin değişmesine
- E) Avrupalı devletlerin Osmanlı ülkesinde bazı girişimlerde bulunmasına

- 8) I. Coğrafya Keşifleri
II. Rönesans
III. Reform
IV. Bilim Rönesansı
V. Endüstri Devrimi

Yukarıdaki yeniçağ olaylarından hangileri, I. ve II. Dünya Savaşlarının çıkmasında temel neden olan sömürgecilik yarışında doğrudan etkili olmuştur?

- A) I ve IV
- B) I, II ve IV
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) I ve V

9) Avrupa'da sömürgeciliğin yaygınlaşması aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamamıştır?

- A) Hammadde ve pazar gereksiniminin artmasına
- B) Avrupa kültürünün yayılmasına
- C) Bazı devletlerin denizaşırı egemenlik kuracak güce ulaşmasına
- D) İslam dünyasının güçlenmesine
- E) Sanayi Devrimi'ne

10) Aşağıdakilerden hangisi, Coğrafya Keşifleri ve Sanayi Devrimi'nin ortak sonucu olarak gösterilebilir?

- A) Sömürgecilik düşüncesinin gelişmesi
- B) Üretim biçiminin değişmesi
- C) Yeni sosyal sınıfların oluşması
- D) Bilinmeyen yeni yerlerin bulunması
- E) Yeni pazarlar aranmaya başlanması

11) Avrupa'da XVIII. yüzyılda üretim biçiminde niteliksel değişimi sağlayan Sanayi Devrimi ile aşağıdakilerden hangisi bağlantılı değildir?

- A) Bilim Rönesansı
- B) Burjuvalar
- C) Üretim ve ulaşım araçlarındaki gelişme
- D) Bankacılık sistemindeki gelişme
- E) Ulusal egemenlik

12) Aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda, Sanayi İnkılabı'nın etkisinin olduğu söylenemez?

- A) Kültürlerin ve ulusların birbirine yakınlaşması
- B) Pazar bulma ihtiyacının artması
- C) Uzakdoğu ticaret yollarının önemini yitirmesi
- D) Ticaretin gelişmesi
- E) Refahın artması

13) Sanayi İnkılabı, insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından makine gücüne dayalı üretim tarzına geçmiştir.

XVIII. yüzyılda teknik gelişmelerin üretime uygulanmasıyla ortaya çıkan bu üretim biçimi, ilk kez aşağıdaki devletlerden hangisinde görülmüştür?

- A) Fransa
- B) İngiltere
- C) İtalya
- D) Hollanda
- E) Rusya

A) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki bazı kurum ve kuruluşlar ile, ilgili oldukları alanlar verilmiştir. Kuruluşların önündeki harfi, ilgili olduğu alanın bulunduğu kutucuğa yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

(Not: Bir kurum ve kuruluş, birden fazla alanla ilgili olabilir.)

Basın - Yayın	Eğitim

Sanat

- A) Darülfünun
- B) Takvim-i Vekayi
- C) Mızıkey-ı Hümayun
- D) Dar-ülbedayi
- E) Sanayi-i Nefise
- F) Tasvir-i Efkâr
- G) Galatasaray Sultanisi
- H) Encümen-i Daniş
- I) Şükufezar (Çiçek Bahçesi)

B) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Osmanlı Devleti'nde 1933'te Darülfünun kaldırılarak, yerine Üniversitesi kurulmuştur.
- 2) Osmanlı Devleti'nde ders kitaplarının seçimine karar veren kurumdur.
- 3) Sanayi-i Nefise'nin kurulmasıyla Osmanlı Devleti'nde ilk kez eğitimi verilen okul açılmıştır.
- 4) tarafından İstanbul'da arkeoloji müzesi (Asarâtika) kurulmuştur.
- 5), ve Osmanlı Devleti'nde yetişmiş ünlü ressamlardır.
- 6) II. Mahmut Mızıkeyihümayun'u kurarak modern anlamda eğitiminin başlamasını sağlamıştır.
- 7) Osmanlı Devleti'nde modern Osmanlı tiyatrosunu kurmuştur.
- 8) Osmanlı Devleti'nde ilk kadın dergisi 1869'da yayın hayatına başlayan dergisidir.
- 9), Osmanlı Devleti'nde Şinasi tarafından çıkartılan ilk özel gazetedir.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI CEVAPLAYINIZ.

1) Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda basın-yayın hayatında ne gibi gelişmeler meydana gelmiştir? Belirtiniz.

2) Osmanlı eğitim politikasında XIX. yüzyılda meydana gelen değişimler nelerdir? Belirtiniz.

3) Encümen-i Daniş Nedir? Hangi amaçla kurulmuştur? Belirtiniz.

4) Maarif-i Umumiye Nezareti nedir? Görevini belirtiniz.

5) Darülfunun nedir? Hangi amaçla kurulmuştur? Belirtiniz.

6) Osmanlı Devleti'nde Şeker Ahmet Paşa ve Osman Hamdi Bey hangi alanlarda ne gibi çalışmalar yapmışlardır? Açıklayınız.

7) XIX. yüzyılda Osmanlı mimarisinde ne gibi değişiklikler görülmüştür? Belirtiniz.

8) Osmanlılarda, Tanzimat sonrası eğitimde ikiliğin ortaya çıkış sebepleri nelerdir? Açıklayınız.

9) Osmanlı Devleti'nde müzik, eğlence ve spor alanında hangi değişiklikler yaşanmıştır? Açıklayınız.

10) Sıbyan Mektebi, rüştiye, idadi, sultani, Dar-ülbedayi, Mızıkey-ı Hümayun kavramlarını açıklayınız.

- 1) XIX. yüzyıl Osmanlı toplumunda en göze çarpan olayların başında nüfus hareketleri gelir. Bu yüzyılda özellikle büyük kentlerde hızlı nüfus artışı oldu. 1840'ta 400 bin olan İstanbul'un nüfusu 1890'da 900 bine çıktı. Aynı süre içinde İzmir'in nüfusu 110 binden 200 bine, Beyrut'un nüfusu 40 binden 80 bine yükseldi. Selanik, Adana ve Samsun gibi önemli merkezlerde de buna benzer nüfus artışları yaşandı.

Kentlerdeki bu nüfus artışında;

- I. Sağlık ve yaşam koşullarındaki iyileşmeler
II. Kırsal kesimden kentlere doğru yapılan göçler
III. Osmanlı topraklarına dışarıdan gelen muhacir akınları

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

- 2) XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren;

- I. Osmanlı kent yaşamına telgraf, telefon, tren, tramvay ve buharlı vapur gibi yeni iletişim ve ulaşım araçları girmeye başlamış,
II. Elektrik ve gaz kullanılarak kentlerin aydınlatılması uygulamasına geçilmiş,
III. Su şebekeleri inşa edilmiştir.

Bunlardan hangileri, "Osmanlı kentlerinin çehresi değişirken buralarda yaşayan insanların günlük hayatları da kolaylaşmıştır." yargısına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II B) Yalnız II C) I ve III
D) I, II ve III E) II ve III

- 3) XIX. yüzyılda Osmanlı şehirlerinde görülen ve alafrangalık olarak adlandırılan Batılı yaşam biçimi, başta padişah olmak üzere yüksek devlet görevlileri ve gelir seviyesi yüksek kesimler arasında hızla yayıldı. Avrupa tarzı yaşam, İstanbul'un yanı sıra Batı'ya açılan liman kentleri ve bazı eyalet merkezlerinde de görüldü. Bununla birlikte köy ve kasabalarda yaşayan insanların büyük bölümü uzun süre bu değişimin dışında kalarak geleneksel yaşam biçimini devam ettirdi.

Bu durumun, Osmanlı ülkesinde aşağıdakilerden hangisine yol açtığı savunulabilir?

- A) Kültürel ve toplumsal hayatta ikiliğe
B) Osmanlı toplumunun kaynaşmasına
C) Türk milliyetçiliğinin uyanmasına
D) Halkın yönetime bağlılığının sürmesine
E) Demokrasi anlayışının gelişmesine

- 4) Osmanlı Devleti'nde Takvim-i Vekayi ve Ceride-i Havadis gibi devlet tarafından basılan gazetelerden ayrı olarak çıkarılan ilk özel gazete, 1860'ta yayımlanmaya başlanan Tercüman-ı Ahval oldu. Ağâh Efendi tarafından çıkarılan ve başyazarlığını Şinasi'nin yaptığı bu gazete, hükümete yönelik eleştirileri ile dikkat çekti. Yine Şinasi tarafından yayımlanan Tasvir-i Efkâr da haber gazetesi olmaktan çok, bir fikir gazetesi olarak öne çıktı. Bu gazetede kadınların okutulması, İstanbul'un güvenliği, şehrin ulaşım ve altyapı eksiklikleri, Türk dilinin sorunları gibi konulara yer verildi.

Bu gelişmelerin, aşağıdakilerden hangisini artırdığı söylenebilir?

- A) Basının kamuoyu üzerindeki etkisini
B) Osmanlı toplumunda ulus bilincini
C) Yönetenler ve halk arasında kültür farkını
D) Milliyetçi isyanları
E) Osmanlı Devleti'ni yıkmak isteyen devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine karışmasını

- 5) Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyıl ortalarından itibaren yaşanan anlayış değişikliğine bağlı olarak kadın haklarıyla da ilgili önemli gelişmeler yaşandı. Bu gelişmelerden bazıları şunlardır:

- 1858'de kız rüştiyeleri açıldı.
- 1869'da kadınlar için ilk süreli yayın olarak kabul edilen "Kadınların Yükselişi" adlı dergi yayımlanmaya başlandı.
- Aile Hukuku Kararnamesi ile evlilik sözleşmesinin resmi görevli önünde yapılması uygulamasına geçildi.
- 1897'de kadınlar ücretli işçi olarak çalışmaya başladı.

Buna göre, Osmanlı toplumunda kadının aşağıdaki hangi alanda elde ettiği bir haktan söz edilemez?

- A) Eğitim B) Ekonomi C) Basın
D) Sosyal E) Yönetim

- 6) Ders kitaplarının seçimi ve tercümesini yapmak üzere 1851 yılında açılan Osmanlı Devleti'nin ilk resmi bilim kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Darü'l-Fünun B) Encümen-i Daniş
C) Darü'l Muallimin D) Dar-ül Bedayi
E) Mekteb-i Maarif-i Adliye

- 7) Osmanlı Devleti'nde geleneksel Türk sanatları Batı sanatı üzerindeki etkisini XVIII. yüzyılın ortalarına kadar sürdürdü. Ancak Batı karşısındaki askeri ve siyasi üstünlük kaybedildikçe "Klasik Dönem" adı verilen bu parlak dönem yerini Avrupa kaynaklı sanat akımlarının hakim olduğu "Batılılaşma Dönemi"ne bırakmaya başladı. XIX. yüzyıldan itibaren hızlanan Batılılaşma hareketlerinin sanatta ortaya çıkardığı değişimin en somut örnekleri ise mimari- de görüldü.

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı mimarisinde yaşanan bu değişime örnek olarak gösterilemez?

- A) Çırağan Sarayı B) Dolmabahçe Sarayı
C) Topkapı Sarayı D) Beylerbeyi Sarayı
E) Yıldız Sarayı

- 8) – Paris'te Güzel Sanatlar Okulu'nda resim eğitimi görmüş, 1867'de açılan uluslararası resim sergisinde katıldığı eseriyle madalya almıştır.
– 1883'de Osmanlı Devleti'nin ilk güzel sanatlar okulu olan Sanayi-i Nefise Mektebi'ni, 1891'de II. Abdülhamit'in emriyle İstanbul Arkeoloji Müzesi'ni kurmuştur.

Yukarıda sözü edilen ve Osmanlı sanat yaşamında önemli bir yer edinen ressam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeker Ahmet Paşa
B) Süleyman Seyyid
C) Mihri Müşfik
D) Osman Hamdi Bey
E) İsmail Dede Efendi

- 9) Osmanlı kültür hayatı XIX. yüzyılda bazı yeni sanat dallarıyla tanışmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bunlardan biri olduğu söylenebilir?

- A) Hattatlık B) Çinicilik
C) Minyatür D) Ciltçilik
E) Heykelticilik

- 10) Osmanlı Klasik Dönemi'nde güreş, cirit ve at yarışları en önemli spor etkinlikleriydi. XX. yüzyılın başlarına gelindiğinde bunlara modern sporlar da eklendi.

Aşağıdakilerden hangisinin, bu modern sporlardan biri olduğu söylenemez?

- A) Okçuluk B) Yelken
C) Boks D) Eskrim
E) Futbol

- 11) I. Sultani → Lise
II. Darülfunun → Üniversite
III. Sanayi-i Nefise Mektebi → Tiyatro Okulu
IV. Mekteb-i Muallimin → Erkek Öğretmen Okulu
V. Darüşşafaka → Yetim Müslüman çocukların eğitimi
Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda açılan yukarıdaki eğitim kurumları ve açıklamaları eşleştirmelerinden hangisi yanlış olarak verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 12) XIX. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nde sosyal ve kültürel alandaki değişiklikler, halkın yaşantısında ve beğenilerinde de değişiklik yaratmaya başladı. II. Mahmut dönemiyle birlikte, toplumun sosyal yaşantısında değişiklik kendisini gösterdi. II. Mahmut'un giyim konusunda başlattığı yenilik ve bu alanda yaptığı öncülük, önce yöneticilere ve giderek halka yansıdı. Kıyafet değişikliği, giderek ev eşyalarında da kendisini gösterdi. Kanepe, sandalye ve masa, Türk evlerine girmeye başladı. Haberleşme ve ulaşım alanlarındaki gelişmeler de, yeni hayat tarzının toplumda hızla yayılmasını ve benimsenmesini sağladı.

Buna göre, Osmanlı toplumunca benimsenen yeni hayat tarzının;

- I. Batılılaşma
II. Alafrangacılık
III. Gelenekçilik
anlayışlarından hangileri ile ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) Yalnız III E) II ve III